

Visie op Burgerparticipatie

SAMEN WERKEN AAN HET BESTE VOOR BAARN
KRYSTLE HEMKEN

TEAM COMMUNICATIE | Stationsweg 18, 3743 EN Baarn

INHOUD

Visie

- *Doel*
- *Achtergrond*
- *Kwaliteit*

Participatiestrategie

- *Communicatie*
- *Organisatie*
- *Samenwerking*
- *Daadkracht*

Visie

Samen Baarn: de gemeente Baarn staat voor het intensiveren van de samenwerking tussen overheid en de samenleving. Deze Visie is het vetrekpunt voor de gemeente Baarn om een nieuwe manier van samenwerken te creëren met haar inwoners. Het geeft een strategische richting aan hoe de gemeente het beste voor Baarn kan bewerkstelligen, sámen met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Burgerparticipatie speelt hierin een essentiële rol. Deze Visie geeft daarom een kader voor het denken en handelen van zowel de organisatie als het bestuur rondom participatie. Deze visie is opgesteld naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek 'Burger- en overheidsparticipatie' uit 2020, waarin onder andere wordt geadviseerd om de Participatienota 2008 te actualiseren en meer centrale regie te voeren op participatie.

Verbindend

Samen zijn wij Baarn: Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de overheid. In wisselende en duurzame netwerken werken wij samen aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving. Dit doen wij als gemeente door de samenleving actief te betrekken bij het opstellen en uitvoeren van beleid én door volop ruimte te geven aan initiatieven vanuit de samenleving, zodat inwoners hun fysieke en sociale leefomgeving een positieve impuls kunnen geven. We zoeken als gemeente de samenleving actief op, om onszelf te informeren en om inbreng op te halen op uiteenlopende onderwerpen.

Samenwerken

Samen komen we verder. In elke ontwikkeling die de gemeente start, checken we de impact die het op Baarn heeft. Ook kijken we wat de ruimte van invloed is en of de ontwikkeling zich leent voor een participatietraject. Vervolgens maken we zoveel mogelijk gebruik van de kennis, ervaring en creativiteit die Baarn rijk is. Op die manier bouwen we samen aan plannen en projecten waarbij we inzetten op heldere en zorgvuldige besluitvorming. Waar mogelijk faciliteren en stimuleren we initiatieven vanuit de samenleving, zowel om deze te onderzoeken als om deze te (laten) verwezenlijken. Om de kwaliteit van onze samenwerking te waarborgen hebben we een set indicatoren samengesteld waarop we ons eigen handelen vormgeven en waarop we ook evalueren; de Participatiestrategie.

Duidelijk

Vertrouwen speelt een essentiële rol in deze samenwerking. Wij staan als gemeente dan ook voor openheid. Dit uit zich in onze manier van dienstverlening en in onze communicatie. De gemeente Baarn zegt wat ze doet en doet wat ze zegt. Ook in de samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zetten wij ons ten alle tijden in om duidelijk te communiceren; open, tijdig, volledig en in begrijpelijke taal. Bovendien zijn wij voor iedereen toegankelijk, makkelijk benaderbaar en zoveel mogelijk zichtbaar. We staan altijd open voor vragen, kritiek, suggesties en ideeën.

Vervolg

Deze Visie bevat een participatiestrategie, waarbij wordt ingegaan op hoe we participatietrajecten in Baarn vormgeven. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken. Hoe dit geïmplementeerd wordt in de organisatie, wordt beschreven in een apart plan van aanpak. Om ons groeiproces op het gebied van participatie te meten, zetten we de Burgerpeiling in. Dit is een tweejaarlijkse enquête onder inwoners. Het bevat vragen die de tevredenheid van inwoners peilt over onder andere de samenwerking met de gemeente en de ruimte die er is om eigen initiatieven te ontplooiën.

"If you want to go fast, go alone

If you want to go further, go together."

~ Afrikaans gezegde

Doel

Burgerparticipatie is een middel en geen doel op zich. Elk participatietraject wordt geïnitieerd met de intentie om tot de beste keuzes te komen voor onze inwoners. Het benutten van de kennis, ervaring, creativiteit en organisatiekracht in Baarn levert betere besluiten, beter beleid en daarmee betere resultaten op, doordat deze meer aansluiting vinden bij de behoeften van belanghebbenden. Burgerparticipatie kost echter tijd en energie, van alle partijen. Voor zowel inwoners als voor de overheid kan burgerparticipatie veel opleveren. Wat maakt het de moeite waard?

Effecten van participatie

- Participatie zorgt ervoor dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties invloed kunnen uitoefenen op het eindresultaat. Dit draagt bij aan een prettige leefomgeving en een gezond ondernemersklimaat, en daarmee voor een hogere kwaliteit van leven.
- Participeren vergroot de betrokkenheid van inwoners bij hun directe leefomgeving. Bovendien stimuleert het ook het eigenaarschap in de samenleving, waarbij mensen worden aangemoedigd om ook zelf aan de slag te gaan, daar waar dat kan.
- Het creëert meer onderling begrip. Betrokkenen krijgen inzicht in elkaars behoeften, maar ook in het proces van keuzes maken. Dit zorgt bovendien voor een groeiend vertrouwen naar elkaar.
- Participeren stimuleert ook de onderlinge contacten in de samenleving en kan daardoor bijdragen aan een grotere sociale cohesie en een krachtiger sociaal kapitaal (neveneffect).

Vormen van participatie

Inwonersparticipatie

Deze visie richt zich op inwonersparticipatie. De gemeente neemt het initiatief en nodigt betrokkenen uit om mee te denken of mee te doen.

Overheidsparticipatie

Bij initiatieven vanuit de samenleving spreken we van overheidsparticipatie. Daarin kan de overheid worden gevraagd om mee te denken of mee te doen. Deze visie richt zich voornamelijk op inwonersparticipatie en gaat kort in op het stimuleren van initiatieven vanuit de samenleving (oftewel overheidsparticipatie).

Het toetsen van participatietrajecten in het kader van de omgevingswet wordt niet in deze visie behandeld. Dit komt aan de orde in de Omgevingsvisie.

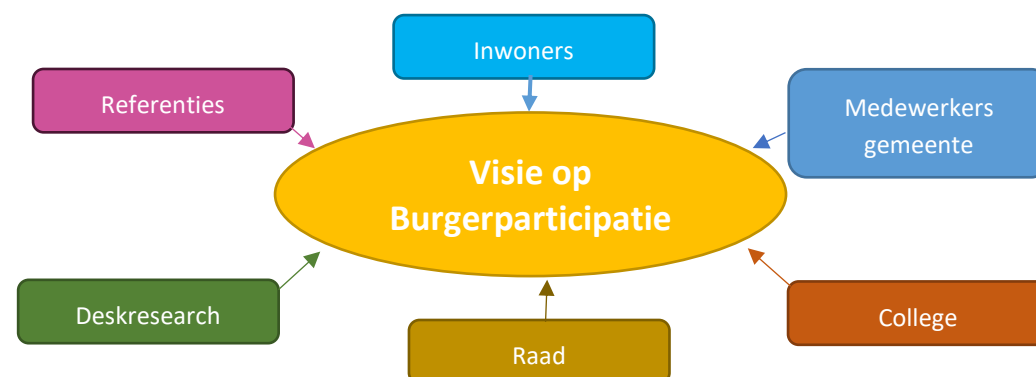
Achtergrond

Deze visie is opgesteld in het licht van een aantal landelijke trends en ontwikkelingen. Daarbij is rekening gehouden met de behoeften vanuit de samenleving en de gemeentelijke organisatie op het gebied van samenwerking. De behoeften zijn geïnventariseerd middels enquêtes onder inwoners, workshops binnen de Raad en interviews binnen de ambtelijke organisatie en het bestuur.

Achtergrond

Er is een aantal landelijke trends en ontwikkelingen zichtbaar op het gebied van participatie. Juist om hierop in te kunnen spelen, is het noodzakelijk om op zoek te gaan naar nieuwe vormen van samenwerking.

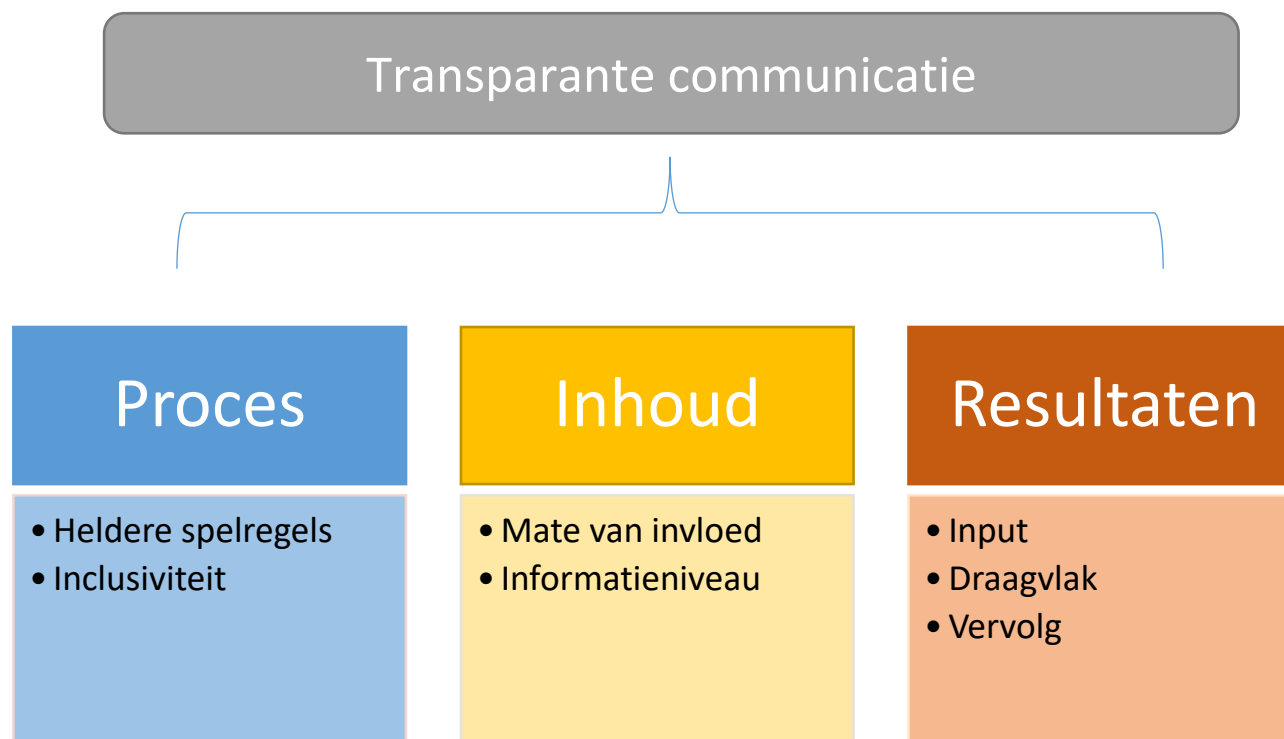
- *Initiatiefrije samenleving*
Inwoners komen ook met steeds meer ideeën over hoe zij hun leefomgeving kunnen verbeteren en willen zich daar ook voor inzetten.
- *Faciliterende overheid*
De overheid krijgt steeds meer een faciliterende rol, waardoor de samenleving de kans krijgt om haar verantwoordelijkheid te nemen en zelf in actie te komen.
- *Hybride participeren*
Online en offline participatiemogelijkheden bieden nieuwe werkvormen en meer mogelijkheden voor inclusiviteit.
- *Wetgeving*
De komst van de Omgevingswet vraagt om nieuwe manieren van participatie. Het wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau' gaat daarnaast het uitdaagrecht wettelijk vastleggen en versterkt de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van onder andere hun gemeente. Hiervoor dienen te zijner tijd regels te worden opgesteld.

Deze visie is gebaseerd op de behoeften vanuit de samenleving en de gemeentelijke organisatie. In zowel de Burgerpeiling als de Quickscan Lokale Democratie hebben inwoners aangegeven hoe zij willen samenwerken met de gemeente. Intern hebben er circa 45 diepte-interviews plaatsgevonden met het bestuur en medewerkers van de gemeente die in hun werk direct te maken hebben met burgerparticipatie. Daarnaast heeft de Raad in de vorm van een Raadswerkgroep in een vierdelige reeks workshops laten weten waar zij de focus op willen leggen en wat hun wensen zijn ten aanzien van burgerparticipatie.

Kwaliteit

Ieder participatietraject is anders en vraagt om maatwerk. Toch zijn er een aantal uitgangspunten die voor elk traject gelden. Daarnaast: Hoe groot of klein het traject ook is, wij streven altijd naar de hoogste kwaliteit. Hiervoor hebben we een aantal indicatoren opgesteld, waarbij het participatietraject wordt onderverdeeld in het proces, de inhoud en de resultaten. Door in te zetten op kwaliteit bij het proces en de inhoud, zorgen we ervoor dat de resultaten een waardevolle input zijn voor de vervolgstappen. De hieronder genoemde indicatoren komen voort uit ervaring en expertise die is opgedaan uit eerdere trajecten zowel binnen onze eigen gemeente als daarbuiten. In de 'Participatiestrategie' wordt uitgelegd hoe we hier in de praktijk invulling aan geven.

Uitgangspunten

- Participatie is een middel en geen doel op zich.
- Daar waar mogelijk worden belanghebbenden in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid.
- Ieder traject vraagt om maatwerk
- De gemeente Baarn staat in haar samenwerking voor transparante communicatie en duidelijke spelregels; helder, eerlijk, tijdig en op passende wijze(n).
- Maatschappelijke initiatieven en de daadkracht van inwoners worden zoveel mogelijk gefaciliteerd en gestimuleerd.
- De verantwoordelijkheid blijft daar waar hij hoort: Ieder werkt aan de leefomgeving in Baarn vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Participatiestrategie

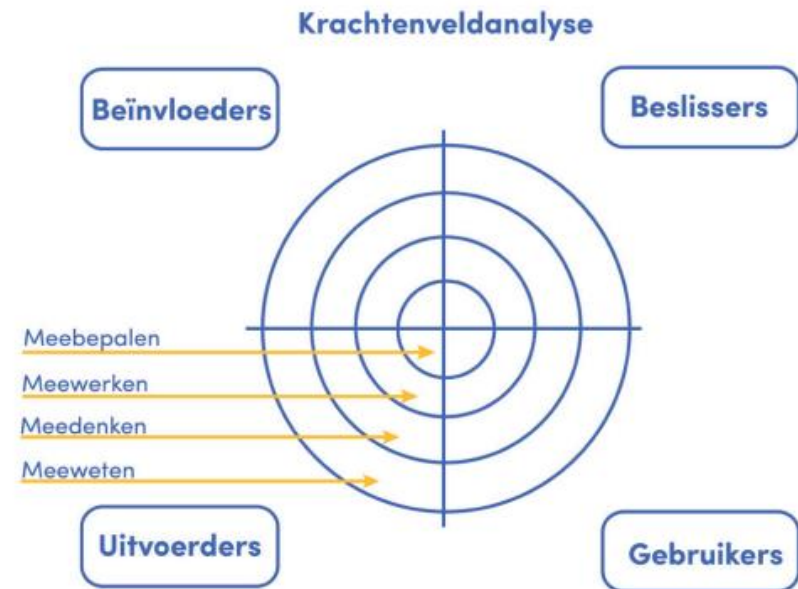
In dit gedeelte gaan we in op hoe we invulling geven aan onze visie. Er wordt helder wat nodig is om onze ambities te kunnen verwezenlijken. Dit vraagt om een aantal aanpassingen binnen de organisatie en onze manier van werken. In dit gedeelte worden daar handreikingen voor gegeven. Daarnaast zorgen praktische tools ervoor dat het opzetten en uitvoeren van participatietrajecten wordt vereenvoudigd, terwijl tegelijkertijd de kwaliteit wordt gewaarborgd.

De Baarnse Aanpak

Hoewel ieder participatietraject om maatwerk vraagt, doorlopen we altijd dezelfde stappen om tot een kwalitatief hoogwaardige en passende samenwerking te komen. We streven er naar dat elk traject start met een intake en eindigt met een evaluatie bij de Adviseur Bewonersparticipatie. De adviseur kan bovendien bij iedere stap worden geconsulteerd.

Proces

Bij het opstellen van een participatietraject stellen we eerst het doel vast: waarom gaan we mensen betrekken bij dit project, plan of beleid? Welke input hebben we nodig en wat wordt er met de input gedaan? Daarna komt de vraag wie we gaan betrekken en hoe we het beste met deze doelgroep kunnen communiceren. Hiervoor vragen we ook advies bij onze Communicatieadviseurs. We bekijken per traject zorgvuldig wie de belanghebbenden zijn en of het plan / project ruimte biedt voor belangstellenden. Hiervoor is een **krachtenveldanalyse** een handige tool. Inclusiviteit staat voor de gemeente Baarn hoog in het vaandel. Dit houdt in dat alle belanghebbenden en indien het project het toelaat alle belangstellenden mee kunnen doen in het traject. Hierbij worden belemmeringen op het gebied van fysieke, sociale en communicatieve beperkingen zoveel mogelijk weggenomen. Ook

Een krachtenveldanalyse geeft inzicht in de verschillende betrokken partijen en wat hun rol en belang is. Hierdoor wordt al snel duidelijk wie belanghebbende is en wie belangstellende. Daarnaast helpt dit om vorm te geven aan het participatietraject en hoe de input kan worden gewogen. De Adviseur Bewonersparticipatie geeft advies over hoe de krachtenveldanalyse werkt.

Indien dat het geval is, wordt er intern aansluiting gezocht en worden de mogelijkheden onderzocht of een en ander gecombineerd kan worden (zie verderop onder het kopje **Participatiekalender**). Onder de spelregels vallen de **kaders**, de participanten, de werkvorm(en), de communicatiemomenten, het besluitvormingsproces, de terugkoppeling, de evaluatie en eventueel al afspraken over het vervolg van het proces. Het is essentieel om deze spelregels van te voren en regelmatig tijdens het traject te communiceren naar alle betrokkenen. Belangrijk om te weten is dat de spelregels niet zomaar kunnen worden aangepast, tenzij er sprake is van onvoorziene omstandigheden of overmacht.

Inhoud

Wat is de mate van invloed? De **participatieladder** geeft een overzicht van hoeveel invloed inwoners kunnen hebben op de resultaten: hoe hoger op de ladder, hoe meer invloed de inwoners hebben. Om te bepalen op welke trede van de participatieladder een traject wordt ingezet, is het belangrijk om te kijken naar de kaders die er liggen. Bij de treden co-produceren en (mee)beslissen wordt het participatietraject eerst goedgekeurd door de Raad. Dit geldt tevens voor projecten waarbij de impact op de samenleving groot is. De portefeuillehouders maakt deze inschatting. Het informatieniveau staat voor de (inhoudelijke) informatie die de participanten nodig hebben om volwaardig te kunnen participeren. Dit moet voor iedereen gelijk zijn.

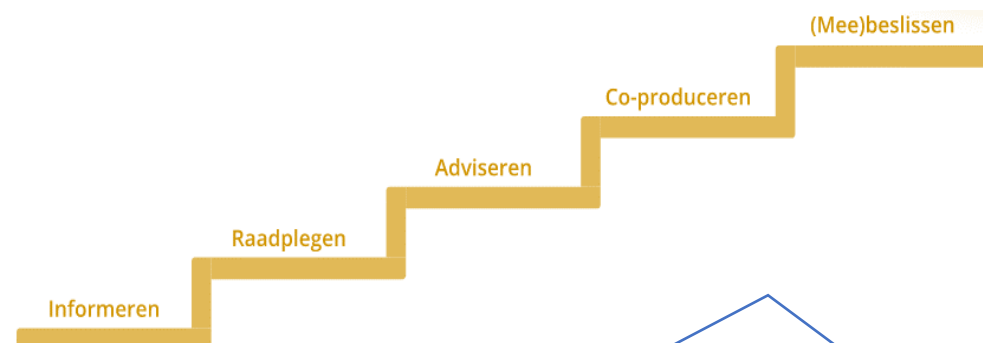
Resultaten

Wanneer het traject is doorlopen, worden de resultaten verzameld en geanalyseerd. Er volgt nu een terugkoppeling naar alle genodigden, dus niet alleen naar de mensen die daadwerkelijk actief hebben geparticipeerd. In de terugkoppeling

is ook ruimte voor de evaluatie (zowel intern als extern). Afhankelijk van het doel van het participatietraject wordt op een van tevoren afgesproken moment een overzicht gegeven van de te nemen vervolgstappen.

Kaders

Baarn bestaat al en daarmee is er nooit sprake van een zogenaamde 'Carte Blanche'. Bij het inventariseren van de kaders moet onder andere worden gekeken naar de huidige geografische situatie (leidingen, kabels, riolering, etc.), de juridische kaders (bestemmingsplannen, vergunningen en straks de omgevingsvisie), de financiële kaders, enzovoorts.

Participatieladder

De participatieladder: hoe hoger op de ladder, hoe meer invloed de inwoners hebben. Daarbij is het overigens belangrijk om te beseffen dat de hoogte op de ladder niet gelijkstaat aan de hoogte van de kwaliteit: een informatieavond verdient dezelfde mate van kwaliteit als een co-creatie. Bij elke trede is dezelfde zorgvuldigheid in de voorbereiding en uitvoering geboden.

Informeren: Hierbij worden betrokkenen geïnformeerd en kunnen zij vragen stellen.

Raadplegen: Betrokkenen mogen hun voorkeur uitspreken, waarbij zij kunnen kiezen uit een aantal opties.

Adviseren: Betrokkenen kunnen hun ideeën, advies, expertise delen.

Co-produceren: Betrokken partijen werken samen aan hetzelfde doel.

(Mee)beslissen: De beslissingsbevoegdheid ligt bij de betrokkenen.

Communicatie

Transparante communicatie is bepalend voor de mate waarin een participatietraject succesvol verloopt. Gedurende het gehele traject is open, eerlijke en duidelijke communicatie van cruciaal belang, van de uitnodiging tot en met de evaluatie en vervolgstappen. Een Communicatieadviseur geeft hierover gevraagd en ongevraagd advies.

Inclusiviteit

Het is belangrijk dat alle genodigden daadwerkelijk kunnen meedoen aan het participatietraject. Dat houdt in dat we ervoor zorgen dat mogelijke beperkingen worden weggenomen. Op het gebied van communicatie betekent dit dat informatie via de juiste communicatiekanalen bij de betreffende doelgroepen komt, maar ook dat er rekening wordt gehouden met inwoners die bijvoorbeeld blind of doof zijn, digitaal minder vaardig zijn en met inwoners die een andere moedertaal hebben dan Nederlands.

Duidelijke taal

We communiceren als gemeente op taalniveau B1. Dit staat voor eenvoudig Nederlands. De overgrote meerderheid van de bevolking begrijpt teksten op taalniveau B1. Een tekst op B1-niveau bestaat uit makkelijke woorden die bijna iedereen gebruikt en uit korte, eenvoudige en actieve zinnen. Mocht de doelgroep in een participatietraject afwijken van het Nederlands gemiddelde (bijvoorbeeld basisschoolkinderen of mensen met een niet-Nederlandse achtergrond), dan schakelen we over naar een voor die doelgroep begrijpelijke manier van communiceren.

Informatieniveau

Het informatieniveau moet tijdens een participatietraject voor alle deelnemers zoveel mogelijk hetzelfde zijn. Dat betekent dat iedereen die meedoet aan het traject beschikt over dezelfde inhoudelijke informatie. Alleen op deze manier kan een open en eerlijke dialoog ontstaan, welke is gebaseerd op vertrouwen. De initiatiefnemer van het traject heeft hierin de taak om de betrokkenen tijdig te voorzien van actuele informatie op een manier die toegankelijk en begrijpelijk is voor alle betrokkenen.

Online participeren

Sinds mei 2022 beschikken we over een online participatieplatform (meedoen.baarn.nl). Dit platform biedt kansen om op een laagdrempelige manier in interactie met elkaar te treden. In het kader van inclusiviteit is het essentieel dat er in een participatietraject waarbij online mogelijkheden worden geboden, ook altijd offline geparticipeerd kan worden. Meer over het online participatieplatform komt onder 'Daadkracht' aan bod.

Social media

Social media zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Gemeente en inwoners kunnen hierdoor makkelijker met elkaar in contact komen. Toch zijn social media minder geschikt voor online participatiedoeleinden. Onder andere omdat niet altijd onderscheid gemaakt kan worden tussen belanghebbenden en belangstellenden. We gebruiken daarom ons online participatieplatform voor online participatiemogelijkheden. Social media kunnen wel worden ingezet bij het aankondigen van een traject en het terugkoppelen van de resultaten en vervolgstappen.

Organisatie

De gemeente Baarn is een compacte organisatie met hoge ambities en gedreven medewerkers. Om de samenwerking met de inwoners, ondernemers en organisaties binnen Baarn te versterken, is een aantal randvoorwaarden van toepassing, welke hieronder worden besproken.

Verbindend, samenwerken en duidelijk

Nu we in uiteenlopende projecten afwisselend samenwerken in structurele en projectmatige participatieprocessen, is het van cruciaal belang dat we integraal gaan werken. Dit houdt in dat we overzicht houden op waar en wanneer participatietrajecten plaatsvinden.

Wanneer er sprake is van meerdere projecten in hetzelfde gebied vindt er afstemming en verbinding plaats over de inhoud van de trajecten. Op die manier kunnen we slim samenwerken en ervoor zorgdragen dat we inwoners niet overvragen en onszelf niet overladen met onnodig extra werk. Dit werkt niet alleen efficiënter maar ook effectiever. Bovendien is het voor iedereen duidelijk wat, waar en wanneer gebeurt op het gebied van participatietrajecten.

*Hiervoor is een digitale **Participatiekalender** de aangewezen tool. Hiermee wordt direct inzichtelijk waar en wanneer welke participatietrajecten hebben plaatsgevonden of gaan plaatsvinden. Het is nuttig als hieraan bepaalde gegevens worden gekoppeld, zoals geografisch gebied, looptijd en de contactgegevens van de projectleider.*

Kennis & ervaring

Om als organisatie de kwaliteit van samenwerken te kunnen waarborgen, is kennisvergaring en -behoud van essentieel belang. We leven in een dynamische tijd waarin medewerkers komen en gaan. Het is daarom extra belangrijk om kennis en ervaring te behouden en nieuwe medewerkers te trainen op het gebied van burgerparticipatie. We houden onze kennis en vaardigheden op het gebied van samenwerking tussen overheid en samenleving op verschillende manieren actueel:

- Leren door middel van workshops en trainingen.
- Leren door te experimenteren (buurtbudgetten, Kinderburgemeester, Interactie met jongeren, Burgerforum, etc.).
- Leren door te evalueren en te reflecteren.
- Leren door kennis met elkaar te delen (intern en extern).

Hierbij kunnen de volgende tools helpen:

- **Databank:** Hierin houden we bij met welke participatie-experts we hebben samengewerkt en welke we opnieuw kunnen vragen voor een nieuw traject.
- **Kennisbank:** Hierin delen medewerkers met elkaar hun ervaringen.
- **Denktank:** Dit is een groepje medewerkers die graag meedenkt over diverse onderwerpen op het gebied van burgerparticipatie.

Samenwerking

Een succesvolle samenwerking kenmerkt zich door een duidelijke rolverdeling, het (er)kennen van elkaars belangen en inzicht in de onderlinge verhoudingen. Tijdens een participatietraject groei je samen. Hierdoor kunnen rollen en belangen komen te verschuiven. Het is belangrijk om hier continu open over te zijn en deze verschillen te erkennen, zodat er meer begrip voor elkaar ontstaat.

Doelen en belangen

Het is belangrijk om te erkennen dat niet iedereen met hetzelfde doel en/of belang meedoet aan een participatietraject. Het inzichtelijk maken van de overeenkomsten en verschillen helpt elkaar beter te begrijpen en kan ook bijdragen om stappen te zetten om dichterbij elkaar te komen. Dit zorgt uiteindelijk voor een efficiënte samenwerking waarin veelal tot breder gedragen plannen komt.

Rolverdeling

Om goed met elkaar te kunnen samenwerken, is een duidelijke rolverdeling noodzakelijk, waarin iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid kent. Ieder participatietraject vraagt om maatwerk en kent vele verschillende rollen. Het is belangrijk en nuttig om de rolverdeling bij ieder participatietraject inzichtelijk te maken, zodat iedereen weet wat je van elkaar mag verwachten. Ook hierbij is de krachtenveldanalyse een handig hulpmiddel. Het is raadzaam om ook tijdens het traject oog te blijven houden voor de rolverdeling.

Participatietrajecten kunnen zowel door de gemeente als door inwoners, ondernemers en organisaties worden geïnitieerd. Zeker met de komst van de Omgevingswet zullen meer particuliere participatietrajecten worden opgetuigd.

De initiatiefnemer organiseert het traject en is daarmee ook vaak **aanspreekpunt** tijdens het traject. Dit is wenselijk omdat dit bijdraagt aan een transparante manier van communiceren en de continuïteit van het traject waarborgt. Hoe het traject vorm krijgt, kan worden bepaald door de initiatiefnemer, maar steeds vaker zien we dat dit in samenspraak wordt gedaan met de betrokkenen.

Gelijkwaardigheid

De missie van veel overheden luidt om te participeren op basis van gelijkwaardigheid. Dit is echter een utopie. Het is belangrijk om eerlijk de onderstaande verschillen te erkennen en hier rekening mee te houden tijdens elk participatietraject.

Inwoners hebben veelal meer expertise op het gebied van gebruikerservaring, sociaal netwerk en makkelijker toegang tot sociaal kapitaal dan de gemeente, terwijl de gemeente juist weer betaalde krachten in dienst heeft met expertise op bepaalde onderwerpen.

De gemeente beslist uiteindelijk wat er met de resultaten van een participatietraject wordt gedaan. Dit kan in een direct besluitvormingsproces door de Raad, of door indirecte besluitvorming in de vorm van toetsen aan bestemmingsplannen en vergunningverlening. De Raad kan ook beslissen dat er mandaat wordt gegeven voor de beslissingsbevoegdheid, maar ook daarin beslist de Raad waar en wanneer daar ruimte voor is.

Daadkracht

Er komen meer initiatieven vanuit de samenleving en de inwoners weten de gemeente steeds beter te vinden. Toch zien we dat nog lang niet alle ideeën of initiatieven ons bereiken of niet tot ontplooiing komen. Dat is jammer, want Baarn heeft een groot sociaal kapitaal. Om dit beter in te kunnen zetten, moeten we ervoor zorgen dat we elkaar makkelijk vinden en kijken hoe we elkaar verder kunnen helpen. Ofwel: hoe stellen we inwoners in staat om hun eigen kracht te benutten en op die manier aan hun eigen leefomgeving te werken?

Kinderburgemeester

In oktober 2021 is de eerste Kinderburgemeester van Baarn officieel geïnstalleerd. De Kinderburgemeester vervult drie rollen:

- Ceremoniële rol: het bijwonen van belangrijke gebeurtenissen.
- Verbindende rol: het ophalen/signaleren van wat er speelt bij basisschoolkinderen en dat terugkoppelen aan de gemeente, maar ook vice versa.
- Inhoudelijke rol: het vormgeven en realiseren van een inhoudelijk project.

In het kader van burgerparticipatie is de verbindende rol van cruciaal belang. Dankzij de Kinderburgemeester komen we makkelijker in gesprek met kinderen in de basisschoolleeftijd. Hierdoor weten we wat zij belangrijk vinden en kunnen vanuit de gemeente ook laten weten wat er speelt. Op deze manier is het mogelijk om kinderen al van jongs af aan te betrekken bij de gemeente. In juni 2022 worden de rollen en de begeleiding van de Kinderburgemeester geëvalueerd.

Interactie met jongeren

Begin 2022 is er vanuit de gemeente een oproep gedaan aan jongeren om deel te nemen in een Jongerenraad. Deze zou dan een aantal keren per jaar bijeen komen om over onderwerpen te praten die zij zelf belangrijk vinden of waar de gemeente graag hun mening over

wil horen. Hier kwam echter geen respons op. We gaan daarom op zoek naar andere manieren om in interactie te komen met jongeren, waarbij we actief naar hen toe gaan. Te denken valt aan leerlingenraden op middelbare scholen, sportclubs, verenigingen en jeugdhonk. Het idee is om een netwerk op te bouwen waarin verschillende thema's en onderwerpen worden besproken. In dit netwerk haken we graag aan bij organisaties die ook in contact zijn of willen komen met jongeren, zodat we hierin gezamenlijk kunnen optrekken en de jongeren niet overvragen.

Buurtbudgetten

Wat heeft een initiatiefrijke samenleving van ons nodig om ook echt tot daadkracht te komen? Wederzijds vertrouwen en ruimte. Daarnaast kijken wij altijd naar mogelijkheden om te faciliteren in bijvoorbeeld materialen, het beschikbaar stellen van gereedschap en het inzetten van ons netwerk. Om de initiatieven ook echt te stimuleren, gaan we in 2023 experimenteren met Buurtbudgetten.

Met Buurtbudgetten wordt het voor inwoners mogelijk gemaakt om eigen initiatieven voor hun directe leefomgeving uit te kunnen voeren met behulp van financiële middelen die door de gemeente beschikbaar zijn gesteld. Het is daarbij de bedoeling dat de inwoners het initiatief zelf gaan uitvoeren. Buurtbudgetten kunnen op verschillende manieren worden vormgegeven. Wij hebben gekozen om te experimenteren met vouchers. Meer informatie volgt in een 'Plan van Aanpak Buurtbudgetten'.

De Buurtbudgetten worden in het leven geroepen om een aantal redenen:

- De daadkracht van de inwoners versterken, oftewel meer directe zeggenschap voor inwoners over hun leefomgeving.
- De daadkracht van inwoners vergroten. Zij gaan de initiatieven zélf uitvoeren.
- De leefbaarheid op lokaal niveau vergroten, zowel op fysiek als sociaal vlak.
- De sociale cohesie versterken.
- Het gebiedsgericht en vraaggericht werken stimuleren.
- Het sociaal kapitaal benutten.

Online participatieplatform

De gemeenteraad en inwoners van Baarn hebben laten weten dat zij behoefte hebben aan online mogelijkheden om te kunnen participeren. In mei 2022 is het online Participatieplatform van Mett gelanceerd. Met dit platform kunnen inwoners online meedenken en meedoen met diverse ruimtelijke en sociale projecten. Er is van start gegaan met een pilot project in Lage Vuursche. Na evaluatie van deze pilot wordt het platform ook ingezet voor andere participatietrajecten. Voor online participatie gelden dezelfde doelen en kwaliteitseisen als bij offline participatie. Het platform kan op verschillende manieren worden ingezet, te denken valt aan een burgerpanel, ideeën vastpinnen op een interactieve kaart, voorkeur uiten op scenario's met slechts één muisklik, et cetera. Wellicht kan ook de participatiekalender met dit platform worden gemaakt. Zodra deze intern goed is ingebed, kan de kalender ook voor inwoners worden gepubliceerd, zodat mensen weten wanneer zij kunnen aanhaken bij een participatietraject.

Online participeren heeft een aantal belangrijke voordelen:

- Laagdrempelig
- Niet locatiegebonden
- Slechts in beperkte mate tijdgebonden
- Snel en efficiënt je input geven
- Interactie mogelijk
- Input wordt gelijk vastgelegd en is terug te lezen
- Overzichtelijk

Nadelen:

- Niet geschikt voor mensen die digitaal minder vaardig zijn
- Mist menselijke connectie

Om ook digitaal minder vaardige mensen mee te kunnen laten doen en om de connectie met de inwoners te behouden, is online participeren altijd een onderdeel van een offline participatietraject. Ook hiervoor geldt dat ieder traject start met een intake bij de Adviseur Bewonersparticipatie.